

Nr 213.

Av herr Åkerberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försvarsväsendets ordnande.

Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 50 till innevarande års riksdag angående försvarsväsendets ordnande förutsattes den genom avsedd sammanslagning av Svea och Östgöta trängkårer bildade Svea trängkår skola förläggas till Linköping.

Frågan om förläggningen av truppförbanden enligt den föreslagna härorganisationen hörer säkerligen ingalunda till de minst viktiga detaljerna i försvarsproblemet. Vid denna frågas övervägande måste hänsyn tagas till en mångfald olika omständigheter. Synpunkterna på förläggningsfrågan sammanfattas i propositionen i följande uttalande:

”Såsom försvarsrevisionen framhållit, bör sålunda först och främst beaktas förläggningssorternas större eller mindre lämplighet ur mobiliseringssynpunkt. I detta hänseende gäller det att tillse, att de olika truppförbanden erhålla en sådan förläggning, att deras mobilisering kan försiggå med erforderlig snabbhet och säkerhet, ävensom att förläggningssorterna bliva i möjligaste mån tryggade. I samband med bedömandet av förläggningssorterna ur mobiliseringssynpunkt bör hänsyn jämväl tagas till deras belägenhet dels ur synpunkten att — särskilt under tiden närmast före och efter mobiliseringen — erhålla skydd för landgränser och kuster, viktigare kommunikationsleder m. m. ävensom nödiga besättningar i fästningar, dels ock ur synpunkten att erhålla en lämplig indelning i arméfördelningsområden samt att efter mobiliseringens avslutande snabbt kunna förena och i olika riktningar transportera de i arméfördelningarna ingående truppförbanden.

För den föreliggande frågans allsidiga bedömande måste hänsyn vidare tagas till de olika förläggningssorternas beskaffenhet ur utbildningssynpunkt. Vidare bör beaktas de värnpliktiges intresse att få fullgöra sin värnplikt så nära hemorten som möjligt. Ur denna synpunkt är det, liksom i mobiliseringsavseende, en fördel, om truppförbanden äro någorlunda jämt fördelade över landet efter befolkningstätheten. En annan omständighet, som bör beaktas, är de lokala intressen, vilka äro förknippade med vederbörande truppförbands förläggning. Särskilt måste hänsyn tagas till de med vissa städer träffade överenskommelserna angående truppförbands förläggande till dessa. Då, som bekant, kasernetablissemanten för samtliga nuvarande truppförband ännu icke äro färdiga, är det vidare önskvärt, att den erforderliga indragningen av truppförband kan

verkställas så, att några ytterligare kostnader för kasärnbyggnader icke behöva irrägakomma. Slutligen torde med hänsyn till särskilt de äldre trupperbandens traditioner en eventuell indragning böra genomöras på det sättet, att vederbörande trupperband sammanslås med annat till ett nytt trupperband, vilket sålunda kommer att i sig upptaga och vårda båda de gamla förbandens traditioner."

Mot riktigheten av de synpunkter, som i propositionen framförts, torde befogad erinran icke kunna framställas. Vi hava emellertid icke kunnat finna annat än att dessa synpunkters tillämpande på frågan om den nybildade Svea trängkårs förläggning bort föranleda därtill, att av de två irrägasatta städerna Örebro stad tillerkänts företräde såsom förläggningsort.

Vad till en början angår förläggningsortens lämplighet ur mobiliseringssynpunkt och i samband därmed i propositionen berörda synpunkter torde dessa synpunkter, i den mån de äro av betydelse även vid fråga om förläggningsorten en trängkår, bättre tillgodoses genom en förläggning till Örebro stad än till Linköping.

På grund av dess läge inne i landet erbjuder Örebro stad nödig trygghet såsom förläggningsort samt för en ostörd mobilisering. Att staden trots detta icke kan anses vara i någon mån underlägsen med hänsyn till förutsättningarna för en snabb mobilisering och en snabb transport i olika riktningar framgår redan av en blick på en järnvägskarta. I kommunikationshänseende lär Örebro sålunda stå tillbaka för Linköping endast i vad avser förbindelserna med ostkusten söder om Stockholm. Förbindelserna med norra och västra delarna av landet äro däremot avsevärt bättre och förbindelserna söderut torde icke vara i avgörande mån sämre än Linköpings. Att beakta är vidare att i Örebro finnas två bangårdar, varjämte är att framhålla närheten till Hallsbergs vid en mobilisering synnerligen viktiga bangård, med vilken staden står i förbindelse genom dubbelspårig järnvägslinje.

En omständighet av vikt borde även vara, att Statens järnvägars centralverkstäder äro belägna omedelbart invid Örebro stad. Vid en mobilisering kan således exempelvis utrustning av sjukhuståg verkställas inne på verkstädernas vidsträckta område.

Vad därefter beträffar förläggningsorten sedd ur utbildningssynpunkt, synes det obestridligt, att Örebro erbjuder bättre tillfällen till vinterutbildning än Linköping. Förslidet är ordnades sålunda vinterutbildning för en avdelning ur Östgöta trängkår vid Svea trängkår.

Synpunkten av de värnpliktiges intresse att få fullgöra värnplikten så nära hemorten som möjligt torde i föreliggande fall spela mindre roll, då ju trängen hämtar sina värnpliktiga från hela arméfördelningsområdet.

Vad angår de lokala intressena hava representanter för Örebro stad varit i tillfälle till försvarsministern överlämna en framställning, innefattande redogörelse för gällande avtal rörande Svea trängkårs förläggande till staden, för härav föranledda kostnader och för de ekonomiska konsekvenserna av kårens

förflyttning från staden, vilken redogörelse torde komma att bliva tillgänglig för försvarsutskottet.

Vi vilja slutligen icke underlåta att framhålla,

att oss veterligt icke i någon tidigare utredning rörande försvarsväsendets ordnande ens frågasatts, att Svea trängkårs nuvarande förläggning skulle vara mindre lämplig,

att enligt propositionen icke mindre än tre av landets fyra trängkårer skulle förläggas så långt söderut som inom linjen Linköping—Skövde,

samt att även starka billighetsskäl tala för Svea trängkårs fortfarande förläggande till Örebro, då Linköping enligt propositionen dock skulle få behålla två truppförband.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes,

att riksdagen måtte besluta att Örebro stad skall fortfarande vara förläggningssort för Svea trängkår.

Stockholm den 18 mars 1925.

Harald Akerberg.

Ad. Lindgren.

Axel Vindahl.